

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Sebepoškozování u dětí – právní rámec a reakce institucí“

**Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí**

**Termín a místo konání: 15. dubna 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Sebepoškozování u dětí a dospívajících představuje závažný fenomén, který se v posledních letech výrazně rozšířil, zejména prostřednictvím sociálních sítí, uzavřených online komunit a napodobujících trendů. Nejde jen o medicínský nebo psychologický problém, ale také o téma právní a institucionální odpovědnosti. Dítě, které si úmyslně ubližuje, vysílá signál, že není schopno samo zvládnout svou situaci a že potřebuje pomoc a ochranu. Do hry tak vstupuje nejen zdravotnictví a školství, ale i sociálně-právní ochrana dětí a soudy, které musí zvažovat, kdy a jak zasáhnout v nejlepším zájmu dítěte. Právní rámec se opírá o OZ, ZSPOD, ZŘS a OSŘ a jeho interpretace je vždy nutně propojena s Úmluvou o právech dítěte a s Obecnými komentáři Výboru OSN pro práva dětí. Tyto dokumenty zdůrazňují právo dítěte na ochranu života, zdraví a důstojnosti, ale také právo být slyšeno a podílet se na rozhodnutích, která se jej týkají. V praxi vznikají složitá dilemata: kdy respektovat autonomii dospívajícího a kdy zasáhnout proti jeho vůli, jak nastavit rovnováhu mezi ochranou soukromí a povinností rodičů či institucí chránit život a zdraví dítěte, jak se vyrovnat s vlivem médií a internetu, které mohou chování posilovat. Seminář se zaměří na to, jak mají reagovat jednotlivé instituce – od školy a OSPOD, přes zdravotnická zařízení a psychology, až po soudy, které rozhodují o opatřeních na ochranu dítěte. Účastníci získají znalosti o právních nástrojích, o možnostech spolupráce a o metodách, jak zajistit efektivní, přiměřenou a citlivou podporu dětem, které se sebepoškozují. Zároveň se

otevře téma prevence a vzdělávání, protože nejúčinnější reakcí je včasné rozpoznání a podpora ještě před tím, než dojde k vážným následkům.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- vysvětlit právní rámec ochrany dítěte se zaměřením na sebepoškození
- propojit vnitrostátní předpisy s Úmluvou o právech dítěte a komentáři Výboru OSN
- rozpoznat signály sebepoškozujícího chování v prostředí školy a rodiny
- určit, kdy je nutný zásah OSPOD nebo soudu
- rozlišit míru odpovědnosti rodičů a institucí
- respektovat právo dítěte na soukromí a zároveň zajistit jeho ochranu
- nastavit multidisciplinární spolupráci mezi školou, OSPOD a zdravotnictvím
- připravit kvalitní podklady pro soud nebo navrhnout opatření
- vyhodnotit přiměřenost zásahu s ohledem na věk a vyspělost dítěte
- využít dostupné preventivní nástroje a programy
- předejít stigmatizaci dítěte v rámci opatření
- komunikovat s dítětem o citlivých tématech srozumitelně a respektujícím způsobem
- zajistit následnou péči a monitorování účinnosti opatření
- aplikovat zásadu nejlepšího zájmu dítěte v každém kroku
- reflektovat etická dilemata spojená se zásahy proti vůli dítěte

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Úvod do problematiky sebepoškození

- Definice a formy sebepoškození
- Epidemiologie a aktuální trendy
- Vliv sociálních sítí a online komunit
- Rozdíl mezi sebepoškozením a suicidálním chováním
- Psychologické a sociální příčiny
- Rizikové skupiny dětí a dospívajících
- Dopady na rodinu, školu a komunitu
- Mezinárodní kontext

2. Právní rámec ochrany dítěte

- Ustanovení OZ o ochraně zdraví a života
- Povinnosti a kompetence OSPOD dle ZSPOD
- Procesní rámec podle ZŘS a OSŘ
- Propojení s trestním právem při ohrožení života
- Úmluva o právech dítěte a její zásady
- Obecné komentáře Výboru OSN pro práva dětí
- Judikatura českých soudů k ochraně zdraví dítěte
- Přezkoumatelnost zásahů institucí

3. Úloha školy a pedagogů

- Rozpoznání prvních signálů sebepoškození
- Povinnosti pedagoga při zjištění problému
- Komunikace s dítětem a rodiči

- Spolupráce se školním psychologem nebo poradnou
- Ochrana osobních údajů a sdílení informací
- Prevence stigmatizace ve školním kolektivu
- Povinnost oznámení vůči OSPOD
- Kazuistiky z praxe

4. Role OSPOD

- Přijetí podnětu od školy nebo rodičů
- Vyhodnocení situace dítěte a rodiny
- Volba opatření na podporu dítěte
- Spolupráce se zdravotnickými zařízeními
- Návrhová činnost vůči soudu
- Dokumentace a ochrana údajů
- Monitorování účinnosti opatření
- Koordinace multidisciplinárního týmu

5. Role zdravotnictví

- Posouzení zdravotního stavu a rizik
- Odborná psychologická a psychiatrická péče
- Povinnosti při hlášení OSPOD
- Spolupráce s rodinou a školou
- Hospitalizace a právní rámec omezení svobody
- Přístup k citlivým informacím a souhlas dítěte
- Multidisciplinární plán péče
- Etické aspekty medicínské intervence

6. Rodiče a jejich odpovědnost

- Práva a povinnosti rodičů při ochraně dítěte
- Podpora rodičovských kompetencí
- Komunikace s dítětem o sebepoškozování
- Povinnost spolupracovat s institucemi
- Konfliktní situace mezi rodičem a dítětem
- Omezení rodičovských práv v krajních případech
- Zapojení širší rodiny do podpory
- Edukace rodičů o rizicích

7. Soudní ochrana dítěte

- Řízení o opatřeních na ochranu dítěte
- Prozatímní rozhodnutí a předběžná opatření
- Možnosti omezení rodičovských práv
- Úloha kolizního opatrovníka
- Slyšení dítěte soudem
- Proporcionalita a přiměřenost zásahu
- Judikatura k zásahům v případech sebepoškozování
- Přezkum a změna opatření

8. Procesní práva dítěte

- Právo být slyšeno a respektováno
- Právo na právní pomoc
- Právo na ochranu soukromí
- Právo na spravedlivý proces
- Úprava sdílení zdravotnické dokumentace
- Zapojení dítěte do rozhodování o své léčbě

- Přístup k informacím o řízení
- Ochrana před sekundární viktimizací

9. Multidisciplinární spolupráce

- Spolupráce OSPOD, školy, zdravotnictví, policie
- Případové konference a koordinace
- Role neziskových organizací a peer programů
- Sdílení informací a GDPR
- Nastavení krizového plánu
- Dlouhodobé sledování a evaluace
- Přenos zkušeností mezi institucemi
- Prevence duplicit a roztržštěnosti

10. Prevence sebepoškozování

- Programy prevence na školách
- Peer podpora a práce se třídními kolektivy
- Edukace rodičů a veřejnosti
- Mediální gramotnost a vliv sociálních sítí
- Včasná intervence při prvních signálech
- Posilování duševního zdraví dětí
- Podpora resilience a copingových strategií
- Systémová opatření státu a obcí

11. Rizika a dilemata v praxi

- Respektování autonomie vs ochrana života
- Konflikt mezi právem na soukromí a povinností chránit
- Riziko stigmatizace dítěte
- Zneužití nebo nesprávné vyhodnocení signálů
- Sekundární viktimizace při neodborném zásahu
- Nedostatečná koordinace institucí
- Chybějící kapacity odborné péče
- Etická dilemata pracovníků

12. Kazuistiky a doporučení

- Modelové případy školních situací
- Kazuistiky z praxe OSPOD
- Příklady úspěšné multidisciplinární spolupráce
- Selhání systémových opatření a poučení
- Vzorový postup od prvního signálu po soudní ochranu
- Doporučení pro metodické vedení pracovníků
- Inspirace ze zahraničí
- Shrnutí a akční kroky účastníků